

KLASA: UP/I 034-03/19-01/004
URBROJ: 580-10/76-2019-004
Zagreb, 18. travnja 2019.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, na temelju članka 31., članka 38. stavaka 5. i 9. te članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09 i 80/13), postupajući po inicijativi anonimnog podnositelja, za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja protiv poduzetnika HŽ Infrastruktura d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Mihanovićeve 12, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, dr. sc. Mirta Kapural, Denis Matić, dipl. iur. i mr. sc. Ljiljana Pavlic, članovi Vijeća, sa sjednice 12/2019., održane 18. travnja 2019., donosi sljedeće

RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Obrazloženje

1. Inicijativa za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 18. veljače 2019., putem elektroničke pošte, sukladno članku 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN), inicijativu anonimnog podnositelja (dalje: podnositelj inicijative), kojom traži pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika HŽ Infrastruktura d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Mihanovićeve 12 (dalje: HŽ Infrastruktura).

Podnositelj inicijative, u bitnome, navodi kako HŽ Infrastruktura svojim poslovanjem na tržištu transporta, a osobito željezničkom i kamionskom prijevozu, krši odredbe ZZTN-a, na način da dopušta samo jednoj tvrtki - HŽ Cargo d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Heinzelova 51 (dalje: HŽ Cargo) poslovanje bez obveze plaćanja ključnih troškova struje za vuču i troškova željezničkih trasa. Slijedom navedenog, podnositelj inicijative smatra kako na opisani način HŽ Infrastruktura ostale prijevoznike koji plaćaju troškove energenata, autocesta i željezničkih trasa stavlja u daleko nepovoljniji položaj u odnosu na prijevoznika HŽ Cargo.

U prilog svojih navoda, podnositelj inicijative upućuje na novinski članak „*HŽ Cargo na sudu naplatio 2000 kuna od HŽ Infrastrukture kojoj duguje 172 milijuna kuna*“, objavljen 18. siječnja 2019. u časopisu Lider (dostupan na https://lider.media/aktualno/tvrtke-i-trzista_poslovna-scena/hz-cargo-na-sudu-naplatio-2000-kuna-od-hz-infrastrukture-kojoj-duguje-172-milijuna-kuna/) i na revizorske izvještaje za HŽ Infrastrukturu koji su objavljeni na službenim mrežnim stranicama Sudskog registra Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske.

2. Prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu

Kako bi se utvrdile sve činjenične i pravne okolnosti u svrhu utvrđivanja ima li u konkretnom slučaju uvjeta za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja, sukladno odredbi članka 39. ZZTN-a, a u svezi s člankom 13. ZZTN-a, Agencija je na temelju odredbe članka 32. točke 1. a) i b) ZZTN-a dopisom od 7. ožujka 2019. zatražila očitovanje, podatke i relevantnu dokumentaciju od poduzetnika protiv kojega je podnesena inicijativa.

2.1. Očitovanje HŽ Infrastrukture

Podneskom zaprimljenim u Agenciji 21. ožujka 2019., HŽ Infrastruktura udovoljila je traženju Agencije te se, u bitnome, očitovala kako slijedi.

HŽ Infrastruktura i HŽ Cargo imaju sklopljene ugovore o pristupu željezničkoj infrastrukturi i isporuci električne energije za vuču vlakova. Po osnovi pristupa željezničkoj infrastrukturi, HŽ Infrastruktura HŽ Cargo prosječno godišnje fakturira [...] kuna, a po osnovi isporuke električne energije za vuču vlakova [...] kuna. S tim u svezi, prikazano je kretanje stanja duga HŽ Carga po tim osnovama u posljednje tri godine.

HŽ Infrastruktura detaljno je, u trinaest točaka, iznijela kronologiju i pregled aktivnosti koje je poduzimala u cilju naplate potraživanja od HŽ Carga, pojašnjavajući pritom kako su sve te radnje poduzete u svrhu nalaženja zajedničkog rješenja kako se ne bi ugrozio daljnji razvoj željeznice u Republici Hrvatskoj. Ujedno, naglašava kako se dug koji nije usuglašen, a koji se uglavnom odnosi na naknade uslijed šteta nastalih na pruzi i zbog međusobnog nepriznavanja postojanja navedenog duga, rješava sudskim putem.

Također, na traženje Agencije HŽ Infrastruktura dostavila je popis prijevoznika koji su koristili željezničke usluge u putničkom i u teretnom prijevozu, zajedno s prikazom udjela u tržištu ukupno ostvarenih vlak kilometara koje svaki pojedini od njih ostvaruje u razdoblju od 2016. do danas, te podatke o dugovanjima poduzetnika i radnjama koje je HŽ Infrastruktura poduzela za naplatu potraživanja s osnove tih dugovanja. U prilog svojim navodima, HŽ Infrastruktura dostavila je 38 dokumenata.

3. Pravni subjekti

3.1. HŽ Infrastruktura

HŽ Infrastruktura nastala je na temelju Zakona o podjeli trgovačkog društva HŽ-Hrvatske željeznice d.o.o. („Narodne novine“, br. 153/05), kojim je određen postupak razdvajanja društva HŽ-Hrvatske željeznice d.o.o. istodobnim prijenosom svih dijelova imovine navedenog društva kao društva koje se dijeli, uz njegov prestanak, bez provođenja postupka likvidacije, na četiri nova društva i to: HŽ Infrastruktura, HŽ Vuča vlakova d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i HŽ Cargo, a koja se osnivaju radi provođenja razdvajanja s osnivanjem.

HŽ Infrastruktura matično je društvo Grupe HŽ Infrastruktura d.o.o. (dalje: Grupa HŽI), koju pored HŽ Infrastrukture čine i dva ovisna društva u njezinom stopostotnom vlasništvu, Pružne građevine d.o.o. i Croatia Expres putnička agencija d.o.o., te pridruženo društvo Proizvodnja-regeneracija d.o.o. u 23%-tnom vlasništvu (zajedničko vlasništvo s poduzetnikom HŽ Putnički prijevoz d.o.o.). Članice Grupe HŽI komplementarne su matičnom društvu i usmjerene su na obavljanje osnovne djelatnosti upravljanja, održavanja i izgradnje željezničke infrastrukture.

Osnivač i jedini član HŽ Infrastrukture jest Republika Hrvatska.

HŽ Infrastruktura registrirana je za obavljanje čitavog niza djelatnosti, među kojima i: upravljanje željezničkom infrastrukturom, organiziranje i reguliranje željezničkog prijevoza, održavanje i osuvremenjivanje željezničke infrastrukture, njenu zaštitu te poslove izgradnje željezničke infrastrukture.

HŽ Infrastruktura vlasnički je povezana s poduzetnikom HŽ Cargo, čiji je, također, osnivač i jedini član Republika Hrvatska. Rečeni poduzetnik registriran je za obavljanje čitavog niza djelatnosti, među kojima i: javni željeznički prijevoz, javni prijevoz tereta u domaćem i međunarodnom željezničkom i kombiniranom prometu, ostale prateće djelatnosti u prijevozu, prekrcaj tereta u željezničkim kolodvorima i ostalim mjestima, usluge skladištenja, usluge manevriranja i ranžiranja i dr.

Na temelju Zakona o upravljanju državnom imovinom („Narodne novine“, br. 52/18; dalje: ZUDI), Vlada Republike Hrvatske Odlukom o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, KLASA: 022-03/18-04/199, URBROJ: 50301-26/09-18-2, od 2. kolovoza 2018. („Narodne novine“, br. 71/18), utvrdila je HŽ Infrastrukturu i HŽ Cargo, između ukupno 39 poduzetnika, pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, a koja odluka je i dalje na snazi. Iste su, sukladno članku 12. stavku 2. ZUDI-ja, dužne na zahtjev Ministarstva za upravljanje državnom imovinom dostaviti kvartalni financijskih izvještaj, godišnji plan, godišnji izvještaj, srednjoročni plan, srednjoročni izvještaj te po potrebi i druge dokumente koji su propisani posebnim propisom.

4. Činjenice utvrđene tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu

Podnositelj inicijative smatra kako HŽ Infrastruktura zlorabljuje vladajući položaj na tržištu transporta na način da samo poduzetniku HŽ Cargo dopušta poslovanje bez obveze plaćanja ključnih troškova struje za vuču i troškova željezničkih trasa.

Iz sadržaja predmetne inicijative razvidno je kako podnositelj inicijative ima na umu odredbu članka 13. točke 3. ZZTN-a kojom je zabranjena svaka zloropora vladajućeg položaja jednog ili više poduzetnika na mjerodavnom tržištu, a osobito primjena nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju.

HŽ Infrastruktura u svom očitovanju ne spori da postoji nepodmireno dugovanje HŽ Carga prema njoj na dan 13. ožujka 2019., a koje prema zadnjem prijedlogu Sporazuma o podmirenju dugovanja iznosi [...] kuna. Predmetnim Sporazumom definira se [...]. Sporazum je u fazi razmatranja.

Vezano na navedeno, u odnosu na navode podnositelja inicijative kako HŽ Infrastruktura oprašta dugove HŽ Carga, čime stavlja druge prijevoznike u nepovoljniji položaj, Agencija je uvidom u zaprimljenu dokumentaciju utvrdila upravo suprotno tj. kako HŽ Infrastruktura aktivno poduzima sve raspoložive mjere s ciljem naplate svojih potraživanja od strane HŽ Carga, i to: slanjem opomena i poziva na plaćanje, prisilnom naplatom i utuženjem onih potraživanja/računa koje HŽ Cargo ne priznaje, odnosno ne knjiži u svojim poslovnim knjigama (zatezne kamate, odštetni zahtjevi i sl.), provođenjem obračunskog plaćanja (direktne i višestruke kompenzacije), pregovaranjem, kao i sklapanjem Sporazuma [...], Ugovora [...], Ugovora [...] te Sporazuma [...].

Također, iz prikupljene dokumentacije razvidno je kako je u proces iznalaženja rješenja s ciljem potpune naplate potraživanja HŽ Infrastrukture od HŽ Carga uključen cijeli niz subjekata, i to: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo državne imovine, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije i Svjetska banka.

Slijedom navedenog, utvrđeno je kako su navodi podnositelja inicijative u cijelosti neutemeljeni.

5. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće), sukladno ovlastima iz članka 27. i članka 31. ZZTN-a, na sjednici 12/2019., održanoj 18. travnja 2019., razmatralo je navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa anonimnog podnositelja, u smislu članka 38. stavaka 5. i 9. ZZTN-a, odbaci jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka Agencije po službenoj dužnosti radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja protiv poduzetnika HŽ Infrastruktura, u smislu članka 39. ZZTN-a, a primjenom članka 13. ZZTN-a.

Vijeće svoju odluku obrazlaže kako slijedi.

Agencija je tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu utvrđivala postoje li dostatne indicije da HŽ Infrastruktura narušava tržišno natjecanje primjenom nejednakih uvjeta na korisnike željezničkog prijevoza tereta, dovodeći poduzetnika HŽ Cargo u povoljniji položaj u odnosu na ostale korisnike predmetnih usluga.

Zbog utvrđenja da HŽ Infrastruktura aktivno poduzima sve raspoložive mjere s ciljem naplate svojih potraživanja od HŽ Carga, odnosno da dokumentacija prikupljena u ovoj upravnoj stvari dokazuje kako HŽ Infrastruktura nije dovodila u povoljniji položaj HŽ Cargo u odnosu na druge korisnike prijevoza tereta, ne postoje indicije za pokretanje postupka utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja protiv HŽ Infrastrukture u smislu članka 13. ZZTN-a.

Pritom je važno napomenuti kako eventualno pitanje prihvatljivosti načina podmirenja naprijed navedenih dugovanja nije u nadležnosti Agencije.

Slijedom navedenog, Agencija je na temelju odluke Vijeća, a primjenom članka 38. stavka 5. ZZTN-a, odlučila kao u izreci ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali podnositelj inicijative može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...].